

Δελτίο Τύπου 2024

15^η Ιουνίου-Παγκόσμια Ημέρα κατά της Κακοποίησης των Ηλικιωμένων

Η 15^η Ιουνίου είναι αφιερωμένη διεθνώς στην ευαισθητοποίηση του πληθυσμού για την κακοποίηση των ηλικιωμένων. Η κακοποίηση μπορεί να έχει τη μορφή πράξης ή παράλειψης-παραμέλησης είτε είναι ηθελημένη είτε αθέλητη. Η κακοποίηση των ηλικιωμένων μπορεί να συμβεί μια φορά ή να επαναλαμβάνεται, ενώ περιλαμβάνει και την έλλειψη κατάλληλης δράσης σε περίπτωση κακοποίησης. Η κακοποίηση μπορεί να συμβαίνει στο πλαίσιο μιας σχέσης εμπιστοσύνης και να προκαλεί σωματική βλάβη ή άγχος στο ηλικιωμένο άτομο. Η κακοποίηση μπορεί να είναι σωματική, αλλά συχνότερα είναι συναισθηματική και περιλαμβάνει την εγκατάλειψη από τους φροντιστές, την απομόνωση ή και την οικονομική εκμετάλλευση των ηλικιωμένων από τους παρέχοντες φροντίδα.

Στην Ελλάδα τα δεδομένα για την κακοποίηση των ηλικιωμένων είναι ελάχιστα. Στην πραγματικότητα δεν πραγματοποιείται συστηματική και αποτελεσματική καταγραφή των περιπτώσεων κακοποίησης ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας, ενώ συχνά αυτές οι περιπτώσεις είτε δεν αναγνωρίζονται, είτε αναγνωρίζονται, αλλά για διαφορετικούς λόγους δεν κοινοποιούνται στις αρχές. Εκτιμάται ότι φαινόμενο δεν είναι αμελητέο και ότι η κακοποίηση συχνά αποτελεί σοβαρό κίνδυνο για τη σωματική και ψυχική υγεία των ηλικιωμένων ή ακόμα και τη ζωή τους. Σύμφωνα με πρόσφατο δημοσίευμα, το 2022 υπήρξαν 695 καταγγελίες περιπτώσεων κακοποίησης ηλικιωμένων στην τηλεφωνική «Γραμμή Ζωής» (1065).

Η μελέτη ABUEL που διενεργήθηκε το 2009 και συγκέντρωσε στοιχεία σε 7 χώρες μέλη της ΕΕ -μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα- σε δείγμα 4.467 ηλικιωμένων ατόμων που ζούσαν στην κοινότητα. Σύμφωνα με τη μελέτη, χαμηλά επίπεδα κοινωνικής υποστήριξης συνδέονται με αυξημένη πιθανότητα κακοποίησης. Στο πλαίσιο της ίδιας μελέτης αναφέρεται ότι η ψυχολογική κακοποίηση ήταν η συχνότερη και ακολουθούσε η οικονομική εκμετάλλευση, ενώ η σωματική κακοποίηση ήταν λιγότερο συχνή. Η Ελλάδα ήταν **6η** στη συχνότητα εμφάνισης ψυχολογικής κακοποίησης, μεταξύ των 7 χωρών που μετείχαν στην έρευνα, **3η** στη συχνότητα εμφάνισης σωματικής κακοποίησης, **3η** στη συχνότητα εμφάνισης οικονομικής εκμετάλλευσης και **1η** στη συχνότητα εμφάνισης σεξουαλικής κακοποίησης, η οποία όμως ήταν και η λιγότερο συχνή μορφή κακοποίησης που αναφέρθηκε. Επίσης στην Ελλάδα, η συχνότητα εμφάνισης της κακοποίησης ήταν μεγαλύτερη στις γυναίκες από ό,τι στους άντρες σε όλες τις μορφές της.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι τα στοιχεία για το μέγεθος του προβλήματος στην Ελλάδα είναι ανεπαρκή ή και παρωχημένα, ενώ δεν υπάρχουν σύγχρονα και επαρκή στοιχεία ούτε για τα αίτια και τους τρόπους πρόληψης και κατάλληλης διαχείρισης των περιπτώσεων κακοποίησης ηλικιωμένων στη χώρα μας.

Η πρόληψη της κακοποίησης πρέπει να αποτελεί σκοπό και στόχο της πολιτικής των αρμόδιων φορέων. Για να γίνει πράξη απαιτούνται νομοθετικές παρεμβάσεις, αλλά και

καλύτερη οργάνωση των υπηρεσιών υγείας ώστε να εντοπίζονται και να καταγράφονται εγκαίρως περιστατικά κακοποίησης ηλικιωμένων. Η οργάνωση της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας και της κατ' οίκον νοσηλευτικής φροντίδας θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά σ' αυτήν την κατεύθυνση. Επίσης, η οργάνωση και λειτουργία υπηρεσιών υποστήριξης των ηλικιωμένων και των φροντιστών τους καθώς και η προσφορά ομάδων εθελοντών στην υποστήριξη τους, πχ. μέσω των ΚΑΠΗ θα μπορούσαν να συντελέσουν στην πρόληψη της κακοποίησης.

Η Ελληνική Γeronτολογική και Γηριατρική Εταιρεία, στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών της δραστηριοτήτων, έχει εντάξει και την επιμόρφωση όλων των επαγγελματιών υγείας και πρόνοιας στην αναγνώριση και αντιμετώπιση της κακοποίησης της ιδιαίτερα ευάλωτης πληθυσμιακής ομάδας των ηλικιωμένων. Παράλληλα, συνεργάζεται με άτομα και φορείς για την επίτευξη αλλαγών και σε θεσμικό επίπεδο, με σκοπό την καλύτερη προάσπιση των δικαιωμάτων των ηλικιωμένων ατόμων.

Για το Δ.Σ. της Ελληνικής Γeronτολογικής και Γηριατρικής Εταιρείας

Ο Πρόεδρος
Ιωάννης Γ. Καραϊτιανός
Αμ. Επίκ. Καθηγητής Χειρουργικής Ε.Κ.Π.Α.
Διευθυντής Χειρουργικής Κλινικής
Ερρίκος Ντυνάν Hospital Centre
Τηλ.: 6932401823
Email: igkaraitianos@hotmail.com

Η Α΄ Αντιπρόεδρος
Παναγιώτα Σουρτζή
Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Ε.Κ.Π.Α.
Τηλ.: 2107461474
Email: psourtzi@nurs.uoa.gr

Η Γενική Γραμματέας
Βενετία-Σοφία Βελονάκη
Αν. Καθηγήτρια Τμήματος Νοσηλευτικής Ε.Κ.Π.Α.
Τηλ.: 6937221722
Email: venetia_vel@yahoo.gr